

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, ne dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Hrvatski kmetje za kralja

Veličasten sprejem posavskih kmetov v Belgradu — Kmete vodita Radičev brat in posinovljenec Ivan Radič

Belgrad, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Skupina hrvatskega kmetijskega prebivalstva, ki je danes prispela v Belgrad, da pozdravi svojega kralja, je bila sprejeta nad vse pristrano in navdušeno. Posebno živahno so pozdravljali kmečke žene in dekleta, ki jih je bilo več sto v živopisnih narodnih nošah. Zastopniki belgrajske občine so se peljali hrvatskim kmetom naproti do Vinkovcev in se z njimi skupno pripeljali v Belgrad, kjer jih je sprejela na kolodvoru tisočglava množica z navdušenimi vzkliki. V imenu občine je goste pozdravil dr. Stojadinović, njemu pa je odgovoril podpredsednik bivše Radičeve stranke Toma Pavičić. Nadaljnji pozdravni govori so bili izrečeni na banketih.

Govor Radičevega brata

»Vaše Veličanstvo!

Hrvatski kmetje sisaškega in okoliških srezov smo srečni, da moremo izraziti svoje najiskrenejše in najgloblje občutke. Hrvatski kmet ljubi svojega vladarja nad vse in je pripravljen zanj in domovino žrtvovati tudi svoje življenje. Prosimo Boga, da podeli Vašemu Veličanstvu dolgo življenje in zdravje in vso srečo. Molimo Boga za našo kraljico, za prestolonaslednika Petra, za princa Tomislava, ki mu prinašamo iskrene želje o priliki njegovega rojstnega dne in za najmlajšega sokola vašega in našega princa Andreja. Prišli smo pred lice Vašega Veličanstva, da se Vam zahvalimo za modro delo po 6. januarju, ko so bili postavljeni temelji novega, naprednega, zdravega in srečnega življenja, za razdelitev naše države na banovine in za ime Jugoslavija, ki ga je dobila naša država. V naše duše se je globoko zasidrala beseda Vašega Veličanstva, da med kraljem in narodom ne sme biti posredovalcev, in zato vidimo, da je od 6. januarja minulega leta do danes napredek in ureditev ter blagostanje celo večji, kakor v 10 letih dotlej. Zahvaljujemo se Vašemu Veličanstvu za ljubezen, ki jo ob vsaki priliki izkazuje kmetu. Imamo pa to prošnjo: v srezi sisačkem živi spomin na blagopokojnega Vašega roditelja kralja Petra I. Osvoboditelja Velikega še iz dob, ko je pod imenom Petra Mrkonjiča dvignil prvi puško ko osvoboditev in zjedinenje našega naroda. Naša želja je, da bi slavnega Petra Mrkonjiča imeli tudi mi mlajši zmerom pred očmi. Prosimo, da Vaše Veličanstvo dovoli, da v imenu mesta Siska postavimo vojvodi Petru Mrkonjiču spomenik. A v zvezi s tem imamo še drugo enako vročo in iskreno prošnjo, da Vaše Veličanstvo poseti naše kraje, da naše žene in otroci in starci in vsi oni, ki niso mogli priti sem, vidijo Vas, svojega ljubljene kralja in da vsa hr-

ki so se vršili v treh največjih belgrajskih hotelih. Največji je bil v hotelu »Petrograd«, kjer je hrvatske kmete nagovoril podpredsednik občine dr. Stojadinović in mu je med drugim odgovoril Ivan Radič, ki je navdušeno pozdravil našega kralja in pobijal mišljenje, kakor da bi Hrvati ne bili edini z ostalimi jugoslovanskimi brati v borbi za vladarja in domovino.

Ob 5 popoldne so bili hrvatski kmetje in žene sprejeti od Nj. V. kralja in kraljice v avdienco. Sprejem na dvoru je bil izredno iskren. Hrvatske žene in mošče so navdušeno vzklikali Nj. V. kralju in kraljici. Radičev brat je pozdravil s tem govorom:

vatska srca zavalove in pokažejo, kako ljubijo kralja in domovino in da so za domovino pripravljeni vse žrtvovati. Zakaj hrvatski narod s ponosom gleda vaše delo, visok vaše smotre in visoke napore za napredek in dosego velike in nedeljive Jugoslavije in vidi v Vas svojega kralja, kri svoje krvi.

Vaše Veličanstvo! Mi hrvatski kmetje se rotimo pri vsem, kar nam je najsvetejšega na nebu in na zemlji, da bomo svojemu kralju Karagjorgjeviču ostali zmerom zvesti in državo tako proti vnanjemu neprjatelju, kakor tudi notranjemu.

Naj živi Nj. Veličanstvo naš ljubljani kralj Aleksander I., naj živi vzhvišeni vladarski dom, naj živi srečna in krepka Jugoslavija!

Za Radičem je govoril dr. Zoltnar, za njim pa kmetica Marija Šaltušič, ki je pozdravila kralja in posebej čestitala princu Tomislavu k godu. Nato je izročila darove s temi besedami:

»V znak spoštovanja, vdanosti in ljubezni do Vašega Veličanstva smo si dovolili prinesiti Vam majhen dar: seljaško obleko, kakršno nosijo naše kmetice v srezi Sisačkem. Ko smo delale to obleko, smo v vsak šiv dele svojo ljubezen do Vas. Razen tega daru si dovoljujemo izročiti Vam za Njuni Visočanstvi prestolonaslednika Petra in princa Tomislava po eno kmetisko obleko, a za princa Andreja dukat, ki ga je njegov ded, blagopokojni kralj Peter I. Veliki dal našim dedom še kot Petar Mrkonjič, ko je dvignil puško za naše osvobođenje. Prosimo Vaše Veličanstvo, da ne odklonite teh malih darov, čeprav so neznatni po vrednosti! Naj Vam bodo dokaz neomejene ljubezni do Vas! Naj Bog živi Vaše Veličanstvo, ljubljena naša kraljica!

Vsi ti govori so bili sprejeti z velikanskim navdušenjem. Nato je Nj. Vel. kralj odgovoril:

Kraljev govor

»Dragi moji Posavci!

Posebno drago mi je, da vas morem pozdraviti v svojem domu in da čujem vaše izjave vdanosti in vernosti, vas dragi bratje kmetje Hrvati, ki vas kakor ostale seljaške brate vaše iz vse države in vse kraljevine odlikuje zdrava razsodnost, marljivost in narodna zavest ter privrženost kralju in domovini. Zelo sem ganjen po vaši nameri, da v večni spomin na delo velikega kralja postavite viden spomenik v svojem kraju. Vaše in vsega naroda pravilno pojmovanje mojih namer je olajšalo delo kraljevske vlade za izpolnitev naloge, ki sem ji jo dal. Po končani ureditvi državne uprave in uspešni ozdravitvi splošnih prilik in razmer v državi bo moja vlada v bodoče še bolj poklanjala vso pozornost krepljenju in razvoju občega narodnega gospodarstva, v prvi vrsti poljedelstva, te najvažnejše panoge narodnega življenja. Moje stremeljenje bo, da se bo kraljevska vlada tudi v bodoče pri svojem delu ravnala po načelih najpopolnejše pravičnosti, enakosti in zakonitosti. V imenu svojem in v imenu kraljice se

vam zahvalim za lepe darove, ki jih bova hranila kot drag spomin in dokaz ljubezni in privrženosti, s katero jih prinašate. Nesite moj kraljevski pozdrav na svoje domove in dragemu narodu v vaših krajih. Vztrajajte še dalje pri delu za dobrobit naše drage domovine — Jugoslavije. Verujte v njeno moč in veličino in njeno nerazdeljivost! S temi željami vas pozdravljam. Živel!

Posavci pri predsedniku vlade

Belgrad, 19. jan. (Tel. »Sl. list.«) Odposlanstvo posavskih kmetov je izvolilo 24člansko deputacijo, ki je obiskala predsednika vlade, gen. Živkoviča. V imenu deputacije je govoril bivši poslanec nekdanje HSS, Edo Markovič, ki je naglašal, da so se prišli pokloniti hrv. kmetje kralju. Obenem pa hočejo tudi javno obsoditi one nesrečnike, ki delujejo v tujini proti našim državnim interesom. Z vzklikom kralju, Jugoslaviji in predsedniku vlade je zaključil svoj govor.

Nato je odgovoril predsednik vlade s tem govorom:

Dragi bratje!

Zahvalim se vam za prisrčne pozdrave in lepe izjave. Z zadovoljstvom sem poslušal vaše besede in zagotoviti vas morem, da imajo vse naše delo in vsi naši napor samo en smoter: obče dobro naroda. Znano vam je iz manifesta z dne 6. januarja prejšnjega leta, da je kraljeva želja, naj naš narod živi v miru in brez strankarskih bojov. V ta namen je potrebna ljubezen in medsebojno zaupanje. S to željo vas pozdravljam. Živel!

Nato so delegati posamič povedali ministrskemu predsedniku svoje želje in želje svojih krajev. Ministrski predsednik je bil z njimi v pogovoru polno uro.

Izjava Ivana Radiča

Ivan Radič, ki ga je posinovil Stjepan Radič, je dal sledečo izjavo: »Nobena deputacija ni bila taka in ne bo. Ne gremo v Belgrad samo zato, da se poklonimo N. V. kralju, ampak hočemo pobiti mišljenje, ki so ga nam vsiljevali, da smo protidržavni, da smo nekaki revolucionarji itd. To želimo povedati tudi našemu kralju. On je velik, kajti on je naroden kralj in to mnogo pomeni. Mi ne prihajamo kot nekake uradne osebe, ki so primorane, da se klanjajo in laskajo. Mi smo premožni posavski kmetje, ki prihajamo po svoji volji in želji. Nam ni treba, da se prilizujemo, ker mi ne prihajamo samo iz bogatega kraja ter nam ni potrebna nobena pomoč niti miloščina, ampak tudi iz kraja, kjer živi najbolj zdrav narodni element, kajti med nas ni nikdar prišel tujec. V plodno Posavino niso nikdar prišli niti tujci, niti Madjari niti Nemci. Mi smo mirni in tihi, kakor je naša reka Sava mirna in tiha. Kmet iz Posavine je miren in resen. Zaveda se, da je pravi Jugoslovian. Zavedamo pa se tudi ravno tako, da moramo imeti kralja. Gremo, da se mu zahvalimo in mu pomagamo pri njegovem delu za ureditev in učvrstitev države. Prihajamo iskreno, da odkrito povemo kralju, kaj mislimo in kaj čutimo. Zato nam ni potreben noben posredovalec med nami in našim kraljem. Dovolj jih je bilo, dovolj so lagali deset let, lagali srbskim in hrvatskim kmetom, lagali kralju in vsem, samo da bi njim bilo dobro. Hvala Bogu, da je to enkrat končano. Mi smo bili republikanci, ker smo bili prepričani, da je to dobro, dokler nismo videli resnice, danes pa kličemo: Živio kralj, ker smo prepričani, da je tako najbolje. Mi smo v tem popolnoma iskreni. Hrvatje se ne znamo pretvarjati. Kar govorimo, govorimo iz prepričanja in smo za to pripravljeni dati življenje. Potrebno je, da obstoja med nami ljubezen in zaupanje. Brez tega ni nič. Naj bi tudi srbski kmet napram nam imel isto zaupanje, kakor ga imamo mi.«

Izjava brata Stjepana Radiča

V razgovoru s časnikarji je nadalje brat pokojnega Stjepana Radiča Tomo Radič izjavil: »Grem h kralju z vročo željo, da ga pozdravim. Ne morete si niti misliti, kako sem se razveselil, ko mi je stric dejal, da je sedaj najboljša prilika, da pozdravim kralja. Prišel sem, da izkoristim priliko. Nikdar prej nisem videl kralja niti nisem bil v Belgradu. Zelel pa sem že davno preje, da pozdravim kralja, toda ovirala me je politika mojega brata. Jaz sem mu brat, pa bi bil morda kdo to politično tolmačil. Razumel sem politiko svojega brata; ni hotel slabega naši domovini. Zelo sem zadovoljen s postopanjem Nj. V. kralja, da je razpustil skupščino, kajti verjemite mi, tudi jaz sem se sramoval vsega tega, kar se je delalo. Zato ravno tudi čutim potrebo, da pomagamo vsi našemu ljubljenu kralju. Mnogo kraljev v eni državi biti ne more, samo eden naj bo, toda tega naj narod spoštuje, ljubi in brani.«

Danes univerzitetni zakon pred VZS

Belgrad, 19. jan. AA. Prihodnja plenarna seja vrhovnega zakonodajnega sveta bo jutri 20. januarja ob 16. Kot prva točka dnevnega reda bo zakon o univerzah.

Ustanovitev zveze obč. nemeščencev

Zagreb, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Danes je končno prišlo do konstituiranja Zveze podeželskih in mestnih občinskih uslužbencev, na katere ustanovitvi se dela že več let. Lansko leto je bil v Plutju ustanovljen akcijski odbor, ki je v toliko pripravil teren, da se je moglo danes ob 10 izvršiti konstituiranje. Zborovanja sta se udeležila zastopnika organizacij občinskih uslužbencev in vpokojencev dravske banovine Franjo Govekar in Franjo Kramberger, nadalje društvo mestnih uradnikov v Zagrebu, v Sarajevu, društvo občinskih uradnikov za Srbijo in Crno goro, pokrajinsko društvo občinskih uradnikov za Hrvatsko in Slavonijo, društvo občinskih uradnikov Bačke in društvo občinskih uradnikov za Dalmacijo. Zborovanje je otvoril nadsvetnik Fran Govekar iz Ljubljane ter je najprej predlagal, da se pošlje Nj. Vel. kralju in predsedniku vlade generalu Živkoviču brzojavni pozdrav, kar so navzoči soglasno odobrili. V nadaljnjem so ustanovili Zvezo občinskih uslužbencev in uradnikov ter konstituirali odbor, ki mu predseduje mestni nadsvetnik Fran Govekar iz Ljubljane. Podpredsednik je dr. Josip Marošević iz Zagreba, tajnik in blagajnik pa Fran Kramberger iz Maribora. Nadalje je v odboru po en predstavnik podrejenih organizacij. Sklenili so tudi, da bo sedež zveze vedno tam, kjer živi predsednik. Naloga zveze bo, ščititi interese občinskih in mestnih uslužbencev.

Autobus zgorel pod Brezjami

Radovljica, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Velika prometna nesreča se je danes popoldne pripetila na znanem, strmem klanecu pod Brezjami. Avtobus, last jesenjskega podjetnika Paara, ki običajno vozi med Jezerskim in Kranjem, je danes zgorel.

Ko je opoldne avtobus pripeljal pošto z Jezerskega v Kranj, je nato odpeljal — brez potnikov — proti Jesenicam, v domačo garažo. Približno ob pol 3 je prišel na klanec pod romarsko pot. Ta klanec je za vsakega voznika trd oreh.

Paarov avtobus je bil, kakor pravijo, »stara skatljac, Fordov tip starejše vrste. Sredi klanca ni mogel naprej. Šofer je manipuliral na vse mogoče načine, spraviti ga pa le ni mogel naprej. Šofer pa se je mučil še naprej, dokler se ni avtobus vnel. Šofer je spoznal, da sedaj ne more nič pomagati in je skočil z avtobusa. Še pravočasno je obrnil pete, zakaj nekaj trenutkov kasneje je bencin v motorju že eksplodiral s silno detonacijo.

Avtobus je stal sredi ceste, tako, da se ni upal noben voznik in noben avto mimo plamenov. Povrh vsega pa je med detonacijami sledila eksplozija za eksplozijo. Eksploziral je bencinski rezervar, posoda z oljem, požar se je razširil na karoserijo, na pnevmatike, ki so pričele goreti s pokanjem.

Na obeh straneh ceste se je nabralo večje število avtov in voz, da je bil promet na tej cesti za nekaj časa zaprt. Veter je prenesel plamene tudi v gozd ob cesti. Gozd je pričel goreti. K sreči pa je gozdni požar sam od sebe nehal. Ko so se polegale eksplozije pri avtobusu, so čakajoči šoferji porinili avtobus nekoliko vstran, da so mogli voziti.

Avtobus je zgorel prav ves razen železnega ogrodja. Gorel je še do večera. Gasil ni nihče, pa saj tudi ni bilo vredno, ker se ni dalo rešiti prav nič več. Škoda ni tako velika, ker je avtobus že odslužil svoja boljša leta. Kar pa je škode, je krita z zavarovalnino.

Šah. turnir v San Remo

San Remo, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Večera prekinjena partija Bogoljubov-Rubinstein se je danes nadaljevala in je končno zmagal Bogoljubov.

Cast starim kmečkim hišam

Švicarski list »Der Bund« je objavil v eni svojih zadnjih števil nad vse zanimiv opomin, ki velja tudi za naš narod. List piše:

»Sredi velike gospodarske stiske, s katero se bori nemško poljedelstvo, je sklenila bavarska kmetijska stranka, da na poseben način počasti one kmetijske rodbine, ki žive že najmanj dvesto let na isti kmetiji. To misel so nato sprejele tudi glavne češkoslovaške poljedelske organizacije in tudi tam se namerava na podoben način počastiti one kmetijske rodbine, ki so tako zvesto očuvale podedovano domačijo.«

Tudi pri nas imamo mnogo rodbin, ki žive že stoletja na rodnem domu. Ne vojne, ne elementarne neizgode, ne druge težave niso omajale v teh krepkih ljudeh ljubezni do rodne grude. Ali je bila letina slaba ali dobra, vedno se zvesto obdelovale zemljo in čeprav je bil izkupiček majhen, je ostala njih delavolnost vedno nezmanjšana.

Ali te rodbine so dale našemu narodu še nekaj več. V teh starih rodbinah so se vedno spoštovali stare navade in v njih je vedno vladala slovenska počtenost in slovenska delavnost. Te močne rodbine so bile one, ki so vzdrževale slovensko tradicijo in njim se imamo zahvaliti, da je slovenska beseda ostala vedno živa. Ne samo veliko gospodarsko delo so izvršile te rodbine, temveč tudi veliko kulturno delo. Te rodbine so dejansko ohranile naš narod in bile oni večni živi sok, ki je dal našemu narodu, da je vzdržal v najtežjih časih in ohranil slovensko zemljo tudi v najhujših urah. Zato je samo prav in dobro, da slovenski narod počasti te rodbine in njih zvesto ljubezen do domače zemlje.

To pa je treba storiti tudi zategadelj, da si vzgojimo čim več takšnih rodbin, ker vsaka taka rodbina je en stebel našega narodnega življenja. Čim več takih stebrov bomo imeli, tem močnejši bomo, tem lepši in raznovrstnejši bo razvoj našega naroda. Vsaka taka rodbina je zase individualnost, čim več takih individualnosti pa čuva narod, tem močnejša in večja je tudi njegova intelektualna sila. Vse te rodbine poznajo tudi varčnost in zato so baš te rodbine tiste, ki stalno množijo narodno blagostanje. Vzrok več, da smo ponosni na te rodbine, a da to tudi javno povemo.

Sploh bi bilo za naš narod največjega pomena, če bi si znali ohraniti vse one lepe lastnosti, ki jih ima naš narod. Kako veselje za vsakega slovenskega človeka, kadar čita v tujih knjigah in listih slavo po vse slovenski poštenosti, zvestobi, ljubezni do lepote in sličnem. A vse premalo se gleda, da se te lepe lastnosti ohranijo, pa čeprav so zablude mestnega modernega življenja vedno večje in vedno nevarnejše. Čas je, da se tudi slovenski narod spomni na svojo lepo tradicijo in da njej posveti malo več pažnje, ko doslej.

Naj bo počastitev onih kmečkih rodbin, ki so nam med sto in več leti ohranili domačo zemljo, prvi resen dokaz, da bomo znali častiti svojo tradicijo. Ta počastitev bo obenem tudi dobro sredstvo proti begu z dežele in proti vsem drugim slabim pojavom, ki se oglašajo zlasti v povojnem času vedno močnejše.

Zato čast našim starim kmečkim hišam, hraniteljem naše lepe tradicije!

† Dekan Ivan Toman

Vojnik, 19. jan. Danes ob četrtna dva najst je umrl tu po kratkem bolehanju tukajšnji dekan, č. g. Ivan Toman v 64. letu svoje starosti.

Rajnik je bil po rodu Čeh, a se je popolnoma vživel v življenje našega naroda. Bil je blag človek ter vsled svojega lepega značaja povsodi priljubljen in spoštovan enako od svojih duhovnih sobratov kot od faranov. Pogreb bo v sredo ob 10 dopoldne. Slava njegovemu spominu!

Nov hotel v Zagrebu

Zagreb, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Danes dopoldne ob 11 so na slovesen način otvorili nov hotel na Jelačićevem trgu »Milinov«. Pri tej priliki so se zbrali odlični udeleženci, kakor zastopnik mestnega župana, železniški ravnatelj, bančni ravnatelj, zastopniki »Putnika«, predstavniki tehnične fakultete in seveda novi hotelirji. Hotel ima pet nadstropij ter okoli sto sob. Vse posle pri gradnji so izvršile domače firme.

Vesti iz države

Dubrovnik, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Dubrovniški škof dr. Carevič je danes obiskal župnije svoje škofije Reko Dubrovačko, Zaton, Orašac, Trstenovo, Smokovljane in Topolo. Verniki so svojega škofa povsod na zelo slovesen način sprejeli. Ker je vizitacijo vršil z avtomobilom, je vse te župnije obiskal v enem dnevu.

Banja Luka, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Iz Sarajeva je prispel zastopnik Državne hipotekarne banke radi posojila, ki ga je bila sklenila bivša oblastna samouprava, ki ga pa radi likvidacije ni mogla perfekuirati. Ker so banovine prevzele posle od samouprave, bo sedaj banovina prevzela to posojilo, ki se bo smelo porabiti edino za gradnjo ljudskih šol.

Popolen sporazum v Haagu

Danes bo slovesno podpisan Youngov načrt — Sporazum dosežen tudi glede izhodnih reparacij

Haag, 19. jan. (Tel. »Slov.«) Po zadnjem žilavem boju je sedaj uspeh haaške konference zagotovljen. Se danes dopoldne se je zdelo, da vprašanja vzhodnih reparacij ni mogoče rešiti. Zastopniki petih velikih upniških držav in male antante so imeli danes skoro neprestano sejo, na katere so večkrat poklicali madjarske zastopnike. Vztrajni vojni Loucheurja in posredovanju japonskega zastopnika Adachi se je končno posrečilo, da se je tudi v vprašanju vzhodnih reparacij pozno zvečer dosegel vsaj načelni sporazum. Ko so danes dopoldne prišli nemški zastopniki na plenarno sejo delegatov za nemške reparacije, se veselile še niso zedinile in zopet se je zdelo, da se bo morala seja še enkrat preložiti. Končno pa se je le smatralo, da nadaljnega zavlačevanja sej ne bo mogoče več zagovarjati. Seja se je vršila in bila je kratka. Predložila se je seji celotna pogodba in samo portugalski, češkoslovaški, romunski in italijanski delegati so v kratkih opazkah izrazili svoje pridržke k predloženi ureditvi.

Nato je izjavil nemški zunanji minister dr. Curtius, da Nemčija odklanja ponovne zahteve, izražene v pridržkih ter da so z Youngovim načrtom končno veljavno odpravljene vse nemške obveznosti. Nazadnje je bila predložena pogodba odobrena s pridržki navedenih držav in seja je bila zaključena.

Nato so se takoj nadaljevala pogajanja držav, ki so zainteresirane pri vzhodnih reparacijah. V poznih večernih urah se je začela oblikovati rešitev. Ker je rešitev sedaj v veliki meri odvisna od Madjarske, se je mislilo na ustanovitev skupnega fonda, kamor bi se stekala vsa plačila vzhodnih držav, t. j. reparacijska plačila Avstrije, Madjarske in Bol-

garije in iz katerega bi se plačevale razne privatne odškodnine in druge medsebojne zahteve. Za odpravnino zaplenjenih in razlaščenih takozvanih kronskih in knežjih posestev itd. hočejo ustanoviti drug fond, v katerega se bodo plačevala reparacijska plačila po letu 1943. Za dotacijo fonda se bodo reparacijska plačila vzhodnih držav po letu 1943. nekoliko zvišala, in sicer posebno madjarski obrok od 12 na 14 milj. zlatih kron. Načelno sporno vprašanje o velavi čl. 250 trianonske pogodbe in v njem predvidenih razsodišč se je rešilo tako, da ostane člen in razsodišča v načelu še nadalje, s čemer se je ugodilo madjarskim zahtevam. Madjarska pa je na drugi strani pristala na to, da se sklicevanje na razsodišče ne more izvršiti, ne da bi popreje izdalo mednarodno razsodišče v Haagu svoje pravno mnenje.

To je v glavnih obrisih ureditev kompliciranega vprašanja vzhodnih reparacij. Se danes ponudi se bodo izdelale in formulirale podrobnosti. Jutri dopoldne ob 9.30 bo oficielna seja odbora za vzhodne reparacije, nakar bo eno uro pozneje to je ob 10.30 javna seja, kjer bodo na slovesen način vsi udeleženci konference podpisali celotno pogodbo. Člani konference že splošno mislijo na odpotovanje. Tardieu se je že odpeljal v London na pomorsko konferenco, nečuj pa so odpotovali že številni inozemski časnikarji.

Tardieu o haaški konferenci

Pariz, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) »Echo de Paris« objavlja danes izjavo Tardieua, kjer je francoski ministrski predsednik pred svojim odpotovanjem iz Rotterdama orisal svoji pri-

Jutri pričetek londonske konference

Tardieu prišel v London

London, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Francoski ministrski predsednik Tardieu je danes iz Haaga dospel v London. Na kolodvoru so ga sprejeli Henderson, razni državni podtajniki, Mac Donaldov sin v zastopstvu svojega očeta in francoski poslanik.

London, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Tardieu in Briand sta danes zvečer obiskala Mac Donald. Delegacije vseh drugih držav bo jutri dopoldne sprejel ministrski predsednik Mac Donald, popoldne pa angleški kralj.

London, 19. jan. AA. Snoči sta prispela v London francoski minister zunanjih zadev Briand in francoski mornariški minister Leygues. Danes popoldne je prispel tudi francoski kolonijalni minister Pietris. V Londonu so zbrane že vse delegacije za pomorsko razorožitveno konferenco. Ob koncu tedna so na-

Angleški list za pravice manjšin

London, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) »Manchester Guardian« razpravlja v uvodniku o manjšinskem vprašanju in pozivlja Anglijo kot neinteresirano stranko, naj se zavzame za rešitev tega problema. List izjavlja, da zatiranje narodnih manjšin trajno raste, neposredno pred sestanki Društva narodov pa večinoma pada. Vendar pa vpliv Društva narodov ni zadostoval, da bi ustavil slabo postopanje z manjšinami. Dasi je v posameznih državah opaziti majhno zboljšanje, ni pretirano trditi, da manjšinske pogodbe niso drugega, kakor čunja papirja, da Društvo narodov kot varuh manjšinskih pravic ni uspelo

pravile delegacije druga drugi vpljudnostne obiske in so izmenjale med seboj informativne razgovore. Prvo delo konference bo sestanek voditeljev delegacij, ki se sestanejo jutri v angleškem zunanjem ministrstvu, kjer določijo dnevni red konference.

Lloyd George za uspeh konference

London, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) V »Sunday Expressu« naglašajo Lloyd George veliko važnost uspeha londonske pomorske konference, ker bi sicer vsakdo moral zgubiti pogum, da bi se še nadalje prizadeval za pospeševanje miru na svetu. Neuspeh konference bi imel za posledico, da bi vse države svoja brodovja še nadalje spopolnjevala. Iz tega vzroka je obžalovati, da se Franciji in ostalim državam ni naložila vsaj delna odgovornost za uspeh konference.

Grška vznemirjena vsled ruskih ladij

Grška za sredozemski locarno

Atene, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Dogodek v Dardanelah, skozi katere sta se peljali dve ruski bojni ladji in so jih turške baterije pozdravljale, je povzročil v Grčiji močno vznemirjenost. Grki se nadejajo, da bo mednarodna komisija za morske čizine proti temu protestirala. Listi, ki stojijo blizu vladnim krogom, obžalujejo, da se veselile le preveč bavijo s teoretično rešitvijo mirovnih vprašanj, pri tem pa pozabljajo, da se morajo obstoječe pogodbe

spoštovati. »Eleftheron Vima« upa, da bo Anglija po tem incidentu končno opustila svojo brezbriznost glede dogodkov v bližnjem orientu. Vsi grški listi naglašajo potrebo locarnske pogodbe za Sredozemsko morje, katere bi se Grčija rada udeležila, ker je položaj na bližnjem orientu kljub dozdavnemu miru negotov. Opozicijski listi poudarjajo, da je edino jamstvo, ki si ga more dati Grčija, v bistveni okrepitvi vojne mornarice.

Potres na Bolgarskem

Sofija, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) V Cirpanu, kjer je bil pred poldrugim letom silen potres, ki je uničil mnogo krajev na Bolgarskem, so bili sinoči zopet hudi potresni sunki, spremljani s podzemeljskim bobnjenjem. Kljub hudemu mrazu je prebivalstvo zbežalo iz hiš in prebilo vso noč na prostem. Stvarna škoda k sreči ni velika. Podrlo se je več dimnikov in nekatere hiše so dobile razpoke.

Drobne novice

Budimpešta, 19. jan. (Tel. »Slov. listu.«) Za madjarsko kraljico lepote za leto 1930. je bila izvoljena gđ. Marija Papsz, bčica nekega budimpeštanskega mornariškega častnika.

Dunajska vremenska napoved. Dosedanje vreme bo trajalo dalje.

Francoski tisk proti Madjarski

Pariz, 19. jan. (Tel. »Sl. L.«) Nepopustljivo stališče Madjarske v reparacijskem vprašanju se v francoskih listih ostro odklanja. »Temps« piše v uvodniku, da je treba strogo ločiti, ali kaka država, braneč svoje interese, stavlja stvarne zahteve in pri njih vztraja, kolikor so združljive z interesi drugih držav, ali če v egoističnem duhu trdovratno skuša preprečiti zblizanje, ki ga želijo vse druge države. Niti nejmogočnejše države ne bi morale sprejeti odgovornosti za tako postopanje. Vzhodno reparacijsko vprašanje bo toliko časa velika nevarnost za svetovni mir, dokler bo Madjarska vztrajala pri svojem protestu proti trianonski pogodbi in vedno grozila s silo in dokler ne bo pokazala dobre volje za sporazum.

Liublianska nedelja

Zimske nedelje so v Ljubljani skoraj vse mirne in tudi dolgočasne.

Pravoslavni so večer praznovali praznik Bogojavljenja (naši sv. Trije kralji). Večina pravoslavni v našem mestu so vojaki, ki so imeli večer prost dan, kar je nekoliko oživilo ulice. Dopoldne so topovske baterije oddale z Gradu več strelav prazniku na čast.

Dopoldne se je vršila v pravoslavni kapelici cerkvena svečanost, po kateri se je razvila na dvorišču vojašnice vojvode Mišiča procesija. Udeležilo se je mnogo častnikov ter vojaštvo vse garnizije, ki je prisostvovalo tudi lepi svečanosti na dvorišču vojašnice.

Posebnih dogodkov večerajšnja nedelja ne pomni.

Tudi policijska kronika je bila medla. Arretiranih je bilo sicer pet oseb: Dobrovoljček, ki ni maral plačati ceha v gostilni, trije razgrajči, ki so budili s kričanjem ljudi iz spanja in pa en berač. Šest drugih dobrovoljčkov bo prispevalo v uhožno blagajno mestne občine radi kaljenja nočnega miru.

Revno branjevko Frančiško Košakovo, ki ima stojnico tik ob žmajskem mostu, je zadel zanjo hud udarec. Nekdo je v noči na soboto odtrgal zadaj pri stojnici dve deski, se splazil notri in ji odnesel vse slatičnice in oranže.

Neznani tat je obiskal sobo 16-letnega vajenca Vinka Murija v Tesarski ulici št. 3. Odnesel mu je boljše hlače in pa žepno uro. Muri ima smelo z urami. Že pred mesecem dni mu je zmanjkala ena, sedaj pa še druga.

Šentpetersko prosvetno društvo vabi svoje člane, da se udeležijo pod društveno zastavo pogreba prerano umrle gospe Marije Gajškove, ki bo danes ob 15. uri.

»Ljubljana« ima danes vajo od 19—20 za ženski in od 20—21 za moški zbor. Gotova udeležba, častna zadeva! — Pevovodja.

Smrtna nesreča pri Hrastniku ni bilo

Včerajšnji listi so poročali o slučaju, ki se je pripetil v soboto zvečer na železniški prugi med Hrastnikom in Zidanim mostom. Tam je iz drvečnega brzovlaka Belgrad-Ljubljana skočil neki 25- do 30-letni mladenič. Visel je na vagonu in je vprašal sprevednika, kam da pelje brzovlak. Mladenič je očito hotel v Maribor, ko pa je zvedel, da gre brzovlak v Ljubljano, se je po kratki borbi s sprevednikom pognal z brzovlaka, ki je vozil s hitrostjo 60 km. Vsi potniki v brzovlaku so bili prepričani, da se je mladenič ubil in se je brzovlak na postaji Hrastnik celo ustavil, dasi tega navadno ne napravi. O usodi mladega moča, kakor je točno poročal »Slovenec«, do danes večera ni bilo nič znanega.

Kako pa je bilo presenečenje železniškega osebja, ko je ponoči in danes zjutraj iskalo ob prgi truplo ponesrečenca! Tega ni bilo nikjer, niti sledov kakke krvi ali kaj sličnega.

Mladenič se torej ni ubil, niti ponesrečil. Polzvedovali smo na železniškem ravnateljstvu v Ljubljani in tam so nam stvar razložili tako:

Mladen

Mariborska nedelja

Maribor, 19. januarja.

Drobila se je danes pažnja Mariborčanov. Na Pohorju so imeli prvo smuško tekmo v letošnji zimski sezoni, na tezenskem dirkališču pa se je na slovesen način izvršila otvoritev in blagoslovitev provizoričnega hangarja. O obojem poročamo na drugem mestu. Tudi so Mariborčani krano nedeljo temeljito izkoristili v smislu priljubljenih mariborskih izprehodov v bližnjo okolico.

Včeraj zvečer so imeli pri »Halbwildenu« mariborski izvoščeki in prevozniki svoj vsakoleten občni zbor, ki so se ga med drugim udeležili tudi načelnik okrajnega cesnega odbora Fr. Žebot, mag. svetnik Rodošek ter zadrujni inštruktor Založnik. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen dosedanj odbor.

Danes ob pol 11 pa se je na prestranem trgu Svobode ob veliki udeležbi občinstva ter navzočnosti vojaških odličnikov izvršilo svečano Bogojavljenje z vsemi krasnimi cerkvenimi obredi, ki jih je opravil prota Trbojevič.

Vzmemirila pa je Mariborčane vest o velikem vplomu v limbuško hranilnico in posojilnico, ki so ga izvršili prekani storilec v noči od sobote na nedeljo. O vplomu je bila obveščena orožniška postaja v Studenem in na tukašnji policiji. Vendar pa sprčo zledele površine sicer odlični »Ekdolfe« ni mogel ubrati slej.

Popoldne okoli 15. ure pa je na mostu ob Glavnem trgu nastal nenavaden prometni zastoj, ki je povzročil nemalo zanimanja mimoidočih. Lesen tlak na mostu je ponoči zmrazil, ko pa se je ogrel po solčnih žarkih, so se kocke razširile in se je tlak začel dvigati ter dosegal na nekaterih mestih višino do pol metra. V bližini se je zbralo številno občinstvo, po mestu in javnih lokalih (kavarnah in gostilnah) pa se je kakor blesk razširila govorica, da j. most počil. Na lice mesta je takoj prispela komisija z gradbenim nadsvetnikom ing. Černetom, ki je ugotovila dejanski stan, nakar je tukašnje gasilno društvo mo po enournem delu provizorično uredilo in spravilo tlak iz lesenih kock v pravilno lego. Za mariborsko nedeljsko življenje nemal senzacija!

Radio

OKREPITEV NAŠE POSTAJE.

Da se radio pri nas na kmetih še ni tako razširil, kakor bi bilo treba in želeli, je kriva visoka cena aparatov. Izjemo tvori okolica Domžal, dočim trpe vsi kraji ostale Slovenije na tej največji oviri. Kakor znano, zadostuje namreč v okrožju domačske postaje na 30 km priprost detektorski aparat, katerega cena je tako nizka, da jo zmoro skoraj vsaka slovenska družina. Seveda detektor ne igra na zvočnik in tudi njegova uporaba je, kakor gori omenjeno, krajeno omejena. Ostali kraji so navezani na prave aparate z elektroničnimi, katerih cena je sorazmerno še vedno dokaj visoka. Če bi se pa energija oddajanja naše postaje ojačila, bi se detektorsko območje seveda razširilo. Naše postaje, da se bo oddajna sila naše postaje v doglednem času še za enkrat toliko povečala. Imela bo mesto dosedanjih 2,5 kw potem še 5 kw. Na ta način bo radio spet lažje prodrl z detektorji med širše kroge tudi našega kmetijskega ljudstva in bo zanimanje za radiofonijo moglo prodreti spet dalje. Pričakujemo, da bodo težkoče, ki so z ojačenjem združene, v doglednem času premagane.

RADIO ZDAJ V NAŠE DOMOVE.

Sredi zime smo. Sredi časa, ko delo zunaj z naravo vred počiva. Zdaj je bolj ko kdaj pozneje čas za poslušanje radia. Koliko poučnega, koliko lepega prevalovi vsak dan naše ožrta, in ostaja neizkoriščeno in neizkoriščeno od vsakogar, ki si ne dobi prilike, da nevidne električne radijske valove ujame z aparatom v slušalke ali v zvočnik. In vendar je to vse namenjeno vsaki slovenski družini, slehernemu slovenskemu človeku. Zato poudarjamo zopet in zopet: ne smemo si zadovoljiti z zanimanjem za radio, kot se je pokazalo o božiču, ko je bilo prodanih res dokaj aparatov s pričo ugodnih pogojev, ki jih je nudila kupcem trgovina naše postaje. Izrabimo del zime, ki je še pred nami in si nabavimo aparat ter se poslužimo reklamne prodaje naše postaje. Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno. Radio v vsako slovensko kmetijsko družino!

Med tednom

Ljubljana se mi ne zdi nikdar tako lepa kakor takrat, ko je vsa zavita v meglo, in kolikor bolj je megla gosta in neprodna, toliko bolj se počutim. Nekateri ljudje sicer zabavljajo na meglo in stokajo, da jim preveč lega na pljuča, da ne morejo dihati kakor bi sami radi, ampak to so navadni sitneži, ki jim nikoli ni nič prav in ki ne vedo, da je tudi najbolj goste ljubljanske megle (in tudi mariborske, da ne bo zamere) enkrat konec. Meni je pa megla, kakor rečeno, nadvse prijetna, ker me skriva pred ljudmi. Ljudje se namreč bojim, ker sem ga pred njimi že tolikrat polomil, da se jim kar ne upam več pred oči.

Bilo je to tistihmal, ko smo imeli še stanovanjsko bedo in draginjo in še nekaj sto ali tisoč drugih nadlog in nesreč nad seboj. Jaz stanovanjske bede in draginje in drugih nadlog sicer nisem občutil nad seboj, ker sem oženjen, kar me pa vendar ni motilo, da ne bi prav izdatno pomagal reševati zapletenega vprašanja te in one bede. Najlažje smo seveda reševali vse sorte bede takrat, če smo »bežali« v onostranstvo, kakor pravijo po novem, t. j. če smo bili pijani. Ker pa se take važne stvari najlažje rešujejo v društvih, smo ustanovili tudi društvo, mene so pa izvolili kar za predsednika, ker sem se že v vojski navadil bežati v to ali pa v onostranstvo, kakor je pač naneslo.

Naše razprave so bile silno resne, pa tudi glasne, da so nas lahko slišali do zadnjega kote. Obljubovali smo in se zaklinjali, da ne odnehamo prej, dokler ne bo imel vsak človek

Otvoritev in blagoslov hangarja v Mariboru

Maribor, 19. januarja 1930.

Letalski sport ima v Mariboru ugodna tla. Zdi se, da postaja obdravska prestolnica eno najmočnejših središč in oporišč civilne aviacije. Organizacija pilotske šole, posebnih dijaških tečajev za izdelovanje avijon-skih modelov, priprave za gradnjo aerodroma, ki je že gotova stvar, ter gradnja provizoričnega hangarja dokazujejo to v žarki luči. Zivahni odmevi izredno žilave in uspešne propagande ter popularizacije letalskega sporta po tukašnjem Aeroklubu se kažejo tudi pri nabavljanju sportnih letal po privatnih interesentih, katerih število vsebolj narašča. Veren odraz teh krepih prizadevanj za razgib letalskega sporta in prav posebej civilne aviacije pa je nudilo današnje slavlje ob priliki otvoritve in blagoslovitve hangarja in krstive prvega civilnega letala v Mariboru, last tukašnjega trgovca Moravca.

Slavlje se je pričelo ob 11 na tezenskem dirkališču. Pred lepo okrašenim in ozaljšanim hangarjem s podobo Nj. Vel. kralja ter z letalom tvrdk »Zlatorog« in »Herold Meinel« se je zbralo veliko občinstva, ki si je ogledovalo hangar in s trobojnicami okrašeno letalo trgovca Moravca, ki jo bilo pred hangarjem. Svečanost je otvoril s pozdravnim govorom predsednik tukašnjega Aerokluba ravnatelj Tomišek; imenoma je pozdravil s toplimi besedami banovega zastopnika okrajnega inšpektorja dr. Schaubacha, mestnega poveljnika generala Stanisav-

ljeviča in več višjih častnikov, okr. glav. dr. Hacin, mest. župana dr. Juvana ter njegovo soprogo, predsed. okr. cestnega odbora F. Zebota, upravnika pošte I. Irigoliča ter druge navzoče predstavnike raznih društev in korporacij. Blagoslovitvene obrede je opravil msgr. Vreže, ki je ob tej priliki imel tudi krasen spominski govor z iskrenimi čestitkami mariborskemu Aeroklubu za njegovo neumorno in uspešno delovanje. Nato so sledili krstivni obredi ter je fundirala kot kumica pri krstu Moravčevega sportnega letala soproga mestnega župana dr. Juvanova. Sledil je kratek pregled o razvoju priprav za gradnjo hangarja, ter zahvala vsem dobrotnikom, ki so Aeroklubu pri gradnji hangarja z blagohotnimi darili v lesu in denarju prišli na pomoč. Zahvalo je izrekel z iskreno in toplo besedo ravnatelj dr. Tomišek. Slavlje se je zaključilo s krstnim letom »Lastovica«, na katero ime je bilo Moravčovo letalo kršeno. Povabljenim gostem pa je Aeroklub priredil v hangarju zakusko. Na lep in dostojen način se je izvršilo to slavlje, ki se je spremenilo v prirčno manifestacijo Maribor za idejo letalstva. Ob tej priliki se je poslala udanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru, pozdravne brzojavke pa so se poslale princu Pavlu kot vrhovnemu pokrovitelju letalstva, poveljniku celokupne aviacije generalu Stojadinoviču ter predsedniku osrednjega odbora Sondermayerju.

Smuške tekme „Ilirije“ v Planici

Klubski prvak Režek Boris.

Juniorski prvak Marchetti Silvo.

Včeraj je smuška sekcija SK Ilirije izvedla v Planici svojo klubsko prireditev, ki jo je morala radi silnega snežnega meča odpovedati prejšnjo nedeljo. Prireditev je uspešno in je startalo 31 tekmovalcev. Izid tekme je malo presenetljivi, kajti za sigurnega zmagovalca je veljal Joško Janša. Njegov stari rival Režek ga je premagal. Priponiti pa je treba, da še ni bil Janša, odkar tekmuje, v tako slabi formi. Pozna se mu, da je bil zelo indisponiran radi boleznimi.

Snežne prilike tudi to nedeljo niso bile ravno najboljše. Sneg je bil preveč zmrazen. Proga, na kateri se je tekmovalo, je dolga okoli 16 km in je bila izpeljana: cilj in start je bil nad pastirališčem Planice, od tu po desni strani proti Tamarju, nato do Kulvarja, nato zopet mimo Tamarja nazaj po vozni cesti do Slatine in k cilju. Višinska razlika tekmovalne proge je bila 220 metrov.

Tekmam je prisostvoval tudi predsednik zveze dr. Pir.

Startalo je 21 seniorjev in 10 juniorjev. Po klubski pripadnosti je bilo 13 tekmovalcev članov Ilirije, 9 smučarskega kluba Ljubljane, 3 Dvojice-Mojstrana, 3 Bleda, 2 SPD Kranjske gore in eden TK Skale, Ljubljana.

Pohorske smuške tekme

Maribor, 19. jan. (Tel. »Sl. list.«.) Ob ogromnem zanimanju sportnikov se je vršila danes na Pohorju prva smuška tekma za prvenstvo, ki jo je priredilo SPD Maribor-Ruše. Na startu se je zbralo okoli 60 tekmovalcev, ki so težko progo v dobrem času premagali. Vreme je bilo sijajno.

Rezultati so ti:

Kategorija seniorjev: Dolžina proge 22,5 km. 1. Janša Jenko (SK Bled) 2:06:34. 2. Dolinšek Mirko (SPD Maribor) 2:10:50. 3. Neumann Bogomir (»Maribor«). 4. Sošarič (»Maribor«). 5. Ogorelec. Kategorija juniorjev: Proga 8 km. 1. Josko Vodenik (SPD Maribor) 46:18. 2. Stangl 47:20. 3. Bušič.

Nočomet

Praga, 19. jan. (Tel. »Slov. list.«.) Viena-Sparta 3:0 (2:0).

Zagreb, 19. jan. (Tel. »Sl. l.«.) Danes se je odigralo poslednje ko'lo jesenskih prvenstvenih tekem prvostopenjskih klubov. S tekmo Sparta : Croatia je bil končan prvi del tekem. Lanski prvak Hašk je obdržal prvo mesto. Gradjanski pa je svoje mesto zamenjal s Concordio. Victoria je ostala na četrtem me-

Kategorija dam: Proga 5 km. 1. Dolinšek Eliza 27:19. 2. Pš Kristina 29:27. 3. Dolinšek Tončka, vse tri SPD Maribor-Ruše; 4. Hribar Breda (SSK Maribor).

Smuško nagrado, zlato smučko, si je pridobil Dolinšek Mirko ljub temu, da je bil drugi, ker je Janša Jenko startal izven konkurence. Po tekmi se je vršila v gostilni Glaser v Ričah razdelitev nagrad. Ob 9 zvečer, po prihodu korškega vlaka v Maribor, pa se je vršil iz kolodvora imponanten spreved z godbo na čelu do Grajske kleti, kjer se je vršil prijateljski sestanek vseh zimskih sportnikov.

Na peto mesto pa je prišel Sokol, najmočnejši prvostopenjski klub. Današnja nedelja je bila odločilna za poslednje mesto prvega razreda. Croatia, ki je bila v jeseni zelo slaba, ni uspela, Sparta pa, ki je bila poseben nasprotnik Croatia, je uspela, da je v poslednjem trenutku zboljšala svoj položaj.

Današnja tekma Sparta : Croatia je končala z 2:0, Tipografija : Makabi 2:1, Slaven : Slavija 3:2, Derby : Ilirija 1:0.

Dunajske tekme

Dunaj, 19. jan. (Tel. »Sl. list.«.) Danes se je igralo prvo glavno kolo dunajskega coupa. In sicer so si stala nasproti prvostopenjska društva z drugostopenjskimi ali z amaterji. Rezultati zato niso posebej pomembni. Vse igre so se igrale v formi, presenetila je samo igra amaterjev WAC s Hertho z 1:0. Pomembna je bila tudi igra Dunajskega sportnega kluba proti Slovanu, ki je končala z 1:1 (0:0). Tudi dodatna igra ni prinesla drugega rezultata, tako da se bo morala igra ponoviti. Rapid-Neubau 17:0 (12:0). Ottakring-Hertha 1:0 (1:0). Nicholson-Libertas 9:1 (3:1). Admira-Schwarzweiss 5:0 (3:0). Wacker-Victoria XXI. 4:0 (1:0). Hakoah-Ostmark 6:0 (2:0). Austria-Transvaal 4:0 (2:0). FAC-Feria 5:1 (5:0).

★ O »Težakovem olju za živino« piše dne 3. januarja 1930 gosp. Franjo Spacir iz Omanova, Slavonija, dobavitelju istega sledeče:

»Moram Vam javiti, da Vaše olje ni dobro samo za svinje, teleta in žrebeta, temveč koristi zelo tudi konjem, ako ga dobivajo, pa konji postanejo zelo zivahni, močnejši in hitrejši. Tudi krava, za katero sem že mislil, da mi bo sigurno poginila, je ozdravela in se je pri tem celo dobro zredila, predaj je otrošila eno ročko olja. Jaz priporočam vsakomur Vaše hranično olje, ali to gre vendarle počasi, ker je kriza za denar. Ljudje pa so žal preveč maloverni in na svojo lastno škodo ne vedo, da se denar z oljem zelo dobro obrestuje.« Spoštovanjem Spacir l. r.

Iz te odkrite izjave se jasno vidi, da je »Težakovo olje za živino« od velike važnosti za živinorejo, pa bi bilo v interesu živinorejcev, da bi za rejo svoje živine rabili v večji meri gornje olje, ki ga dobijo lahko vselej edino pri tvrdki: M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13.

Prva jugoslov. kulinarčna razstava v Ljubljani

Pod pokroviteljstvom soproge bana dravske banovine ge. Ljudmile Sernečeve se bo vršila dne 3. in 4. februarja t. l. po vzoru svetovnih mest v treh velikih dvoranah hotela Union v Ljubljani kulinarčna razstava. To bo prva razstava te vrste v naši kraljevini in bo veličastna pomena za naš tujski promet, ker gotovo ne izostane njen dober vpliv na modernizacijo našega hotelirstva.

Te razstave se udeležijo vsi šefi kuhinj, slastarji, vsi odličnejši trgovci z delikatesami in prekaževalci. Pohudo za razstavo pa je dal g. Ivan Babinec, šef kuhinje hotela Union, ki uživa daleko preko meja sloves prvostopenjskega strokovnjaka in je bil izvoljen tudi za predsednika razstavnega odbora. V odboru pa so še naslednji g.: Rudolf Wand, šef kuhinje hotela Slon kot podpredsednik, Rihard Vračernik kot blaginik, Vlado Briefach iz hotela Bellevue kot tačnik, Josip Grablovič in Viktor Seidenglanz iz hotela Union ter Matko Marješ iz hotela Slon.

Med drugimi zanimivostmi bo videti na tej razstavi tudi staromodne in moderne pogrnjene mize, zbirke menuev in jedilnih listov s celega sveta. Poleg tega se bo vršila tudi javna tekma v umetnosti kuhanja, v kateri se bodo merili kulinarčni umetniki s svojimi sladkimi produkti. Razstava vzbuja že sedaj v krogih prebivalstva veliko zanimanje, saj jo prireja oseba, ki so v prvi vrsti v to polikline. Razstavni odbor pa daje tudi zasebnikom priliko, da pokažejo svoje znanje v kuharski umetnosti in da se v čim večjem številu udeležijo zanimive razstave. Prijava je vnositi g. Ivanu Babinecu, šefa kuhinje hotela Union v Ljubljani.

Ljubljansko gledališče

Za predpusni repertoar pripravlja ljubljanska drama novo veseloligo znamenitega in našemu občinstvu

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo

57

Noč se je bila med tem spustila na zemljo. Marquis Lantenac je bil ves čas molčal in se ni vmešal v mrki razgovor. Te vrste egoizem je predpravaica onih, ki nosijo veliko odgovornost.

Imanus je prekrical komisarja:

»Možje oblegovalci, slišali ste naše predloge, ki ostanejo neizpremenljivi. Sprejmite jih, če ne, gorje! Ali ste soglasni: mi vam vrnemo vse tri otroke, vi pa nam dovolite vsem prost odhod?«

»Vsem,« je odgovoril Cimourdain, »izvzemši enega.«

»Koga?«

»Lantenaca.«

»Milostivega gospoda? Milostivega gospoda naj izročimo? Nikoli!«

»Njega hočemo; nikogar drugega.«

»Nikoli!«

»Le pod tem pogojem se moremo pogajati.«

»Potem pa začnite naskok!«

Nastopila je zopet tišina. Imanus, davši z rogom signal, je stopal dol k tovarišem; marquis je potegnil sabljo in devetnajst mož se je tiho razvrstilo v pri-
tlični dvorani za barikado, kjer so poklekli. Slišali so enakomerni korak napadalne kolone, ki se je v temi vedno bolj bližala; naenkrat se je ustavila tik pred razstrelino. Vsi so, kleče, nastavili puške skozi strelnice barikade. Eden med njimi pa, župnik Turmeau, imenovan Grand-Francouer, se je dvignil in, v desnici sabljo, v levici razpelo, slovesno dejal:

»V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha!«

Vsi so naenkrat izpalili in bitka se je začela. Bila je v resnici strahotna. Ta spopad je prekašal najbolj bujno domišljijo. Kdor bi si ga hotel vsaj približno predstaviti, bi se moral prestaviti nazaj v čase Homera ali pa v srednji vek, ko so bitko odločevali srditi junaki v dvoboju na življenje in smrt. Ze pozorišče tega klanja je zbuhalo grozo. Mina je bila pretrgala stolpov zid s tako silo, da je segala razstrelina štirideset čevljev visoko, vendar je bila to samo razpoka, nekaj vodoravni rov skozi petnajst čevljev debel zid, neke vrste cilindar,

poln ovir, zased in drugih nevarnosti, v katerem si z glavo zadeval v granit, z nogami v podrtine, oči pa niso ničesar videle razun temé. Črna votlina stolpovega pritličja se je režala napadalcem nasproti, ko žrelo, kojega čeljusti sta tvorili obe steni prestrelne, nazobani ko goltanec morskega volka. Skozi to peklenko luknjo so se morali vojaki preriti med točo krogelj, ki so se sipale z vrha barikade. Spopad v tem rovu se je dal primerjati samo s klanjem, ki se razvije v nizkem medkrovju zavzete ladje, ko se matrozi pobijajo med seboj s sekirami. Nič ni bolj strašnega ko tako krvoprelitje v zaprtim prostoru. Ko se je zagnal v votlino prvi val napadalcev, se je barikada zasvetila ko stena, ki treskajo vanjo strele. obenem se je razlegalo streljanje, vmes pa se je slišal klic Gauvain: Naprej!, medtem ko je marquis vzpod-
bujal kmete: »Trdno držite!« In zopet so zažvenketale sablje, udarec je padal za udarcem, salve strel-
lov so odjekovale od sten svoda. Baklja, ki je bila vtaknjena v steno, je metala pošasten svit, v katerem se ni moglo ničesar razločiti: vse je pokrivala rdečkasta črna in kdor je vdrl v notranjost, je naenkrat oslepel od jedkega dima in odušil od hrupa. V gru-
šču na tleh so ležali ranjenci in mrtveci, po katerih so vojaki neusmiljeno stopali. Umirajoči so jih grizli v noge in stekali ter tulili od neizrečenih bolečin. Če je šum za čas ponehal, pa se je slišalo, kako so se ljudje spoprijemali z divjim sopenjem, škripanjem zob, grgranjem in kletjem; potem se je zopet vzdignila peklenka buka. Skozi razstrelino je tekla krvav potok in se zagatil v kadečo se lužo. Zdelo se je, kakor da stolp sam krvavi iz svoje ogromne rane.

Začuda se vsa ta halabuka zunaj ni skoro nič čula; vsenaokoli stolpa v gozdu in na planoti je v noči, temni ko rog, vladal strahoten mir. Notri je divjalo peklo, zunaj je molčal grob. Ogromne zidine in obloki so požirali ves šum, tako da so trije otroci v gradcu mirno spali naprej. Gauvain se je v najgostejšem metežu pritlične dvorane sredi dežja krogel sukal s predrznostjo mladega poveljnika in brezskrbnostjo junaka, ki ni bil še nikoli ranjen. Ko se je obrnil, da dá neko povelje, je zablisknila tik pred njim salva, ki je razsvetlila nek obraz.

»Cimourdain!« je vzkliznil, »kaj iščete tu?«

Bil je v resnici Cimourdain.

»Hočem biti ob tvoji strani.«

»Toda vi tvegate svoje življenje.«

»Mar vi ne?«

»Jaz sem tukaj potreben, vi pa ne.«

»Če si tukaj ti, moram biti in jaz.«

»Ne, dragi učitelj.«

»Da, otrok moj.«

In Cimourdain je ostal.

Na kamenitem podu so se kopičili mrtveci. Čeprav se je barikada krepko držala, prej ali slej ji je bilo usojeno, da se preda ogromni premoči napadalcev. Res, da le-ti niso imeli kritja, in da je en padli kmet stal republikance življenje deset mož, toda republikanci so svoje vrzeli takoj izpolnili, medtem ko kmety niso imeli nobenega nadomestka. Oblegovalci so rastli, obleganci so kopneli. Devetnajst oblegancev se je nahajalo za barikado; imeli so že takoj ob začetku navala štiri mrtvece in ranjence. Eden izmed najbolj divjih, ki so mu rekali »Poj-pozimi«, čokat Bretonec s kuštravimi lasmi, uren ko veverica, je bil strašno razmesarjen; eno oko mu je bilo izbočeno, brada pa čisto razbita in odstreljena. Ker je še mogel hoditi, je bil plezal do zavojnih stopnic in se vlekel do dvorane v prvem nadstropju. da tam pomoli in umre. Ker mu je zmanjkovalo sape, se je naslonil na zid ob veliki strelni lini.

Spodaj je klanje pod barikado postajalo vedno bolj grozovito.

»Obleganci!« je zakričal Cimourdain, ko je vjel premor med dvema salvama, »čemu prelivamo toliko krvi? Vi ste izgubljeni. Nič vam ne pomaga; predajte se! Pomislite vendar, da nas je štirideset petsto proti devetnajstim, to se pravi več ko dvesto proti enemu. Predajte orožje!«

»Pustimo te ginjive govorniške vaje!« je odgovoril marquis.

In dvajset krokelj je zabrnelo z barikade v odgovor komisarju odbora.

Barikada ni segala do stropa. Ta okolnost, ki je dovoljevala oblegancem, da so z njenež roba streljali na oblegovalce, je le-tem dovoljevala, da jo preplezajo. »Naskok na barikado!« je zapovedal Gauvain. »Ali se kdo oglasi, da jo preleza prvi?«

»Jaz«, se je oglasil narednik Radoub.

Kaj je novega v Berlinu?

Filozof bo odkimal z glavo in citiral hitro: »Nič ni novega pod soncem!« O je, vsak dan je kaj novega, česar poprej še ni bilo, največ novega pa je skoro gotovo v velemestih.

V Berlinu nimajo samo mirujočih izložb na vedno enem in istem mestu. Posamezne trvdke so uvedle lepe, okusne izložbe, ki jih prevažajo po mestu avtomobili. Torej izložbe na okna na avtomobilih. Nekatere berlinske sinagoge so uvedle mesto petja na koru močno gramofonsko godbo s pobožnimi zborovskimi in orgeljskimi melodijami. — Umetni človek je zadnja moda. V Berlinu sicer po prodajal-
nah še nimajo umetnih prodajalcev, zato se pa ponekod prodajalci našem'jo v umetne ljudi in posnemajo njihove mehanične kretnje. Časopise zaslonj dobiš v neki berlinski kavarni. Samo kavo naročiš, pa ti prinesejo zadnjo izdajo. Ne na posodo, kakor pri nas, zaslonj, lahko vzameš številko s seboj! Davčni uradi v Berlinu imajo, kakor povsod na svetu, dosti dela. Da bi šlo delo hitreje od rok, so uvedli tekoče jermene, kakor v Fordovih tvornicah. Cerkev za naglušne imajo tudi v Berlinu. Verniki poslušajo duhovnikovo besedo po mikrofoni. Kadar v Berlinu dežuje in si tedaj ravno v eni velikih trgovin, ti pri odhodu izroče dežnik. Na tvoj pošten obraz ti ga zaupajo, vrneš ga če si pošten in kadar hočeš. V drugih trgovinah postrežejo vsakega kupca s cocktailom. Trgovine radi tega seveda nimajo škode.

Gasilske lestve so opremljene s telefonom. Na vrhu lestve se more gasilec telefonično sporazumeti s poveljnikom, ki je spodaj, — brez zastarelih in nerodnih signalov,

ampak lepo po telefonu. Hotelske sobe v Berlinu so opremljene z radiem. V vsako hotelsko sobo zvočnik, je sedaj geslo berlinskih hotelov.

V večjih trgovinah imajo vrtiljake za otroke. Dama, ki pride v trgovino kupovat z otrokom, psom in dežnikom, odda psa in dežnik v garderobi, otroka pa pusti voziti se po vrtiljaku, sama pa kupuje in izbira.

Če pride tujec v Berlin in ne zna nemški, poišče postajališče mnogo, večini avtomobilskih šoferjev. Poleg nemščine morajo ti znati vsaj angleški in francoski, a nekateri šoferji obvladajo do sedem jezikov.

„Cesar Maks“ — umrl

Mehikanski cesar Maksimilijan je bil že davno ustreljen v Queretaru, toda spomin na nesrečnega brata Franca Jožefa je bil vedno v alpskih krajih živ. Prejšnji teden je umrl v bolnici za duševno bolne v Feldhofu na Štajerskem Alois Schrotz, ki je imel fikсно idejo, da je cesar Maks. Kot prvi bolnik je prišel v to bolnico in celih 58 let je preživel v njej kot »cesar Maks«. Sicer pa je bil cesar Maks zelo dobrosrčen človek, ki je zato tudi užival vse prostosti. Leta 1881. je obiskal umobolnico cesar Franc Jožef, kateremu je predstavil ravnatelj zavoda tudi bolnega Schrotza. »Cesar Maks« je pozdravil Franca Jožefa z besedami: »Servus; kaj me ne poznaš, Franc, saj sem vendar tvoj brat.« — Med vojno je bila v Feldhofu neka baterija. Tudi »cesar Maks« si je ogledal to baterijo, toda je bil zelo nezadovoljen. Ostro je začel kritizirati in potem dostavil, da njegova vlada takih neumnosti pač ne trpi.

65 milijonov Kita cem grozi smrt od lakote

Newyork, 19. jan. Tukajšnja agentura »Kuomina« ceni število od lakote ogroženih Kitajcev na 65 milijonov in sicer je v nevarnosti prebivalstvo v 22 provincah. Ameriška družba za pobijanje lakote na Kitajskem je že pred nekaj dnevi, o čemer je poročal tudi »Slovenec«, javila, da je v zadnjih dveh letih umrlo na Kitajskem za lakoto 6 milijonov ljudi.

nov ljudi. To pa predvsem vsled slabih zvez in se zato ni mogla pravočasno poslati hrana gladojočim krajem. Kmetje gladojočih pokrajin so se pričeli na raznih krajih zbirati, da skupno udarijo v pokrajine, kjer je dovolj hrane. Ena takih skupin je napadla mesto Fusing. Policijo, ki se je hotela kmetom upirati, so takoj razorožili in nato oplenili vse trgovine z živili. One pa, v katerih niso našli nobenih živil, pa so zažgali. Vlada je proglašila v gladojočem ozemlju obsedno stanje.

POSOJILNICA V VOJNIKU naznanja pretužno vest, da je umrl v nedeljo, dne 19. t. m. prečastiti gospod

dekan Ivan Toman

dolgoletni član načelstva, v 64. letu svoje starosti. Pogreb blagopokojnika bo v sredo ob 10 dopoldne.

Vojnik, dne 19. januarja 1930.

Načelstvo posojilnice v Vojniku.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

IVAN PREGELJ

IZBRANI SPISI

IV. zvezek:
Zgodbe zdravnik Muznika. (I in II. del)
Tolminske matere sveta noč.

III. zvezek:
Odisej iz Komende.
Zapiski gospoda Lanšpreškega.

Dve knjigi pristne domaćnosti Poljudno in vendar stilistično prefinjeno berilo, ki osvaja bralce doma in v tujini.

II. zvezek:
Boževac Jernej.
Balade v prozi.

I. zvezek:
Štefan Golja in njegovi.
Tolminske novele.

Vsak zvezek velja 45 Din.
vezan v celo elegantno platno 60 Din.

Pregelj ni samo darovit pripovednik, je tudi kritičen. Kar izbira v svojih spisih, je priznано dobro in zrelo. Tako smemo mirno trditi, da so Pregeljevi spisi danes, tako po vsebini kakor po obliki na slovenskem književnem trgu med prvimi.

Patentne divane,

spalne fotele, otomane, modrace v različnih vzorcih. Kupite najceneje pri tapetniku FRAN JAGER Ljubljana, Sv. Petra nas p št. 29

Dvo'olesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do naftnega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franko. Prosta za obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA Karlovska cesta št. 4.

Špecerilsko in kolonialno blago. umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Ljudska samopomoč v Mariboru

»prejme za slučaj smrti in doživlja vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in izplača do največ Din 58.000— na podporah. Zahtevajte brezplačno prisopno zjavo

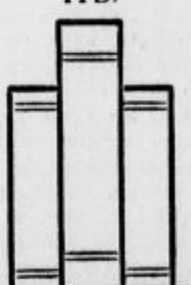
Edni slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica

o Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživlje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Inserirajte v „Slov. listu!“